

SÜMEGHY DEZSŐ

Sümeghy Dezső, Sopron vármegye levéltárosa Apátfalván született 1882. január 6-án. Régi dunántúli családból származott, édesapja Sümeghy István (1850-1912) iskolai igazgató, édesanyja tarnói Csontos Irma (1854-1934) volt.

A középiskolát Székesfehérvárott és Veszprémben végezte. A budapesti egyetemen tanult, 1907-ben azonban ismét visszakerült az Alföldre, Makón lett Csanád megye levéltárosa. A levéltárban rendet teremtett és Barna János tanárral együtt Csanád megye nemesi családjairól könyvet jelentetett meg. A kötet 357 család geneológiai adatait tartalmazta. Pályafutását megszakította az első világháború. Miután véget ért ismét elfoglalta makói állását, de csak rövid ideig. 1923-ban ugyanis régi vágya teljesedett be, Sopron megye megválasztotta levéltárosának. Kisebb történeti cikkeket írt a soproni lapokba, főleg a megyeháza épületének történetéről. Fő feladatának a belső levéltári munkát tekintette. 1923 és 1938 között egyéni levéltári rendezési elvet dolgozott ki, aminek a szakemberek csodájára jártak. Az archívum anyagát politikai-közigazgatási ismérvek alapján rendezte újra. A rendszer alapját két nagy egység alkotta, az 1848 előtti feudális és az 1849 utáni polgári korszak iratai. Az utóbbi államjogi ismérveken alapulva további két osztályból állt: az abszolutista uralom és az alkotmányos kor iratai. Sümeghy rendszerezési elvével önmagukban zárt egységek kialakítására törekedett, a proveniencia figyelembevételével. Rendezésének alapja a főosztály, osztály, kútfő, csoport, alcsoport tagolás volt. Az anyag rendezése során középkori oklevelekre bukkant. A levéltár helyiségeit szinte múzeumszerűen rendezte el, a tárolókban látható volt a legértékesebb oklevelek és egyéb történelmi emlékek gazdag sorozata.

Emlékezetes volt 1936-ban készített Liszt emlékkiállítás, mely kimagaslott anyagának érdekessége és ismeretlensége folytán a többi hasonló rendezés közül. A Révai Lexikon részére megírta Csanád megye történetét. 1928-ban kiadta levéltárának régi okleveles anyagát *Középkori*

oklevelek címmel. Nyugdíjba vonulása után a soproni egyetem bányatörténeti (főleg brennbergi) kutatásokkal bízta meg.

1957. április 11-én hunyt el Sopronban.

Irodalom:

Csatkai Endre: Sümeghy Dezső 1882-1957. In: Soproni Szemle 11. évf. 1-2. sz. (1957). p. 143-145.